

Souhrn změn v Nařízení 573/2024/ ES O fluorovaných skleníkových plynech

Úvodem je možné konstatovat, že Evropská komise v podstatě opsala předchozí Nařízení 517/2014/ES jak se říká i s čárkami a tečkami. Na základě zkušeností byly některé pojmy upřesněny nebo mírně rozšířeny.

Zcela nově byly zařazeny články týkající se činnosti celních orgánů jednotlivých členských států v boji proti pašování chladiv přes hranice EU.

Velmi důležitým bodem je porozumění definicím, které jsou uvedeny v článku 3.

ÚVOD

Bod 14 Nově se nařízení vztahuje i na klimatizační zařízení v dopravních prostředcích, tj. tramvajích, autobusech, trolejbusích, vlacích, nákladních automobilech, traktorech, zemědělských, stavebních a lesních strojích.

Bod 16 Školení a certifikáty – povinnost školení již byla zavedena. Stávající certifikáty podle 517/2014/ES zůstávají v platnosti.

Bod 19 Požadavek na urychlené zavedení norem IEC 60335-2-89 a -2-40 do národních předpisů a norem. *Jedná se o umožnění náplně propanu do 499 g.*

Bod 23 Pokud zařízení navržená podle požadavků nařízení o Eco-designu vykazují s F-plyny nižší spotřebu elektrické energie než s přírodním chladivem, je možné nadále použít F-plyn.

Bod 24 Zákaz uvádění na trh a používání jednorázových láhví na chladivo.

Bod 28 Ve výjimečných případech, kdy se prokáže nedostatek chladiva F-plynu pro provoz tepelných čerpadel může Komise dodatečně zvýšit kvótu na dovoz chladiv, nejdéle však na 4 roky.

Bod 32 – Přidělená kvóta se bude platit a platnost kvóty začne až po provedené platbě.

ČLÁNEK 3 – DEFINICE

Bod 5 Provozovatel zařízení je plně odpovědný za dodržení všech požadavků tohoto nařízení. *(Dříve nebylo jasné, zda odpovídá provozovatel nebo majitel zařízení)*

Bod 6 Uvedení na trh – první dodání odběrateli v EU za úplatu nebo i zdarma.

Bod 12 Recyklace = čištění filtrace vysušení.

Bod 13 Regenerace = tovární zpracování tak, že regenerované chladivo má stejné vlastnosti a čistotu jako nově vyrobené chladivo.

Bod 23 Podnikem se ve smyslu nařízení myslí jak fyzická tak právnická osoba.

ČLÁNEK 4 – PREVENCE VZNIKU EMISÍ

Bod 5 – Kontrola těsnosti po opravě se provede nejdříve za 24 hodin, nejpozději do jednoho měsíce od opravy.

Bod 6 – Při dovozu chladiva do EU vystaví dovozce prohlášení o shodě, které bude součástí dokladů k proclení.

Bod 7 Certifikace pro manipulaci s chladivem za účelem servisu se vztahuje na fyzické i právnické osoby. Fyzické osoby provádějící údržbu nebo opravu klimatizačních zařízení vozidel musí být minimálně držitelem osvědčení o školení.

ČLÁNEK 5 – KONTROLA TĚSNOSTI

Bod 1 Povinnost kontrolovat těsnost se vztahuje na zařízení, která obsahují více než 5 teqCO₂ nebo více než 1 kg HFO chladiva. Pokud se jedná o továrně vyrobená hermetická zařízení, hodnoty se zvyšují na 10 teqCO₂ nebo více než 2 kg HFO chladiva.

V obytných budovách se hermetické zařízení s náplní chladiva menší než 3 kg nekontroluje.

Bod 6 četnost kontrol těsnosti:

Náplň menší než 50 teqCO₂ nebo 10 kg HFO = 1x ročně

Náplň v rozmezí 50–500 teqCO₂ nebo 10-100 kg HFO = 1x za 6 měsíců

Náplň větší než 500 teqCO₂-nebo 100 kg HFO = 1x za 3 měsíců

Pokud je namontována automatická detekce úniku, tak se lhůty kontrol prodlužují na dvojnásobek.

(Pozor, HFC plyny jsou uváděny v tunách ekvivalentu CO₂, ale HFO plyny jsou uvedeny v metrických kilogramech).

ČLÁNEK 7 -VEDENÍ ZÁZNAMŮ

Bod 1d – V případě doplnění recyklovaného nebo regenerovaného plynu musí být uvedena adresa a číslo certifikátu firmy, která recyklaci nebo regeneraci provedla.

Bod 1e – V případě, kdy instalaci, servis údržbu nebo vyřazení z provozu provede právnická osoba, musí být uvedeno číslo certifikátu jak právnické osoby, tak zaměstnance, který tuto činnost provedl.

Bod 3- Při prodeji recyklovaného nebo regenerovaného chladiva musí být uvedena adresa, název a číslo certifikátu firmy, která recyklaci nebo regeneraci provedla.

ČLÁNEK 8-ZNOVUZÍSKÁNÍ A ZNEŠKODNĚNÍ

Bod 1- Provozovatelé zajistí, aby HFC a HFO látky byly znovuzískávány pro recyklaci, regeneraci nebo zneškodnění.

Bod 3 – Požadavky uvedené v bodě 1 se vztahují i na provozovatele jakéhokoliv mobilního zařízení v dopravních prostředcích, tj. tramvajích, autobusech, trolejbusích, vlacích, nákladních automobilech, traktorech, zemědělských, stavebních a lesních strojích.

Bod 6- Znovuzískané plyny se nepoužijí, pokud nebudou recyklovány nebo regenerovány.

ČLÁNEK 10-CERTIFIKACE A ŠKOLENÍ

Bod 1- Certifikace se vztahuje pro práce s HFC, HFO a přírodními chladivými. Přírodní chladiva jsou zařazena z důvodů nějaké nebezpečné vlastnosti -hořlavost, jedovatost, vysoký tlak.

Bod 5- Certifikační program a školení musí obsahovat teoretickou i praktickou zkoušku.

Bod 9- Stávající certifikáty platí až do 12.3.2029. Alespoň každých 7 let musí držitelé certifikátu absolvovat pravidelné školení k obnovení znalostí.

Bod 12- Podnik, který svěřil činnost instalace, údržby, servisu a likvidace druhé firmě se musí přesvědčit, že druhý podnik je pro dané činnosti držitelem odpovídajících certifikátů.

ČLÁNEK 11- OMEZENÍ PRO UVÁDĚNÍ NA TRH A PRODEJ

Bod 1- Uvádění výrobků na trh včetně jejich částí uvedených v příloze IV. se nevztahuje na díly potřebné pro servis a opravy pokud nedojde ke zvýšení výkonu zařízení nebo zvýšení jeho náplně chladiva.

Jeden rok od data zakazu lze doprodat skladové zásoby. Zakaz uvedení na trh platí i pro bezúplatný převod. Po roce od data zakazu již pouze šrotování.

Bod 3- Zakaz dovozu a následné dodání jednorázově plnitelných láhví za úplatu nebo bezplatně. Zakaz se nevztahuje na opakovaně plnitelné láhve.

Bod 6 – Prodej chladiva jiné firmě, pokud je chladivo určeno pro další prodej není omezeno a není požadován žádný certifikát.

ČLÁNEK 12 – OZNAČOVÁNÍ A ŠTÍTKY (platí až od 1.1.2025)

Bod 7 -Láhve s recyklovaným nebo regenerovaným chladivem musí být označeny štítkem na němž je uvedeno, že látka byla recyklována nebo regenerována.

Bod 8- Láhve se znovuzískaným chladivem určeným k likvidaci musí být zřetelně označeny štítkem, kde je uvedeno, že chladivo je určeno k zneškodnění.

ČLÁNEK 13 -KONTROLA POUŽITÍ

Bod 3 – Použití plynů s GWP > 2500 pro údržbu nebo servis zařízení o velikosti náplně větší než 40 tun ekvivalentu CO₂ je zakázáno. Od 1.1.2025 je zakázáno použití chladiva s GWP >2500 pro údržbu a servis jakýchkoliv chladících zařízení. Tento zákaz se nepoužije pro recyklovaná nebo regenerovaná chladiva s GWP > 2500 až do 1.1.2030.

ČLÁNEK 17 – PŘIDĚLOVÁNÍ KVŮT CHLADIV

Bod 1 – Komise do 31.10.2024 stanoví na dobu třech let hodnoty kvóty pro dovozce a výrobce. Komise bude tuto hodnotu stanovovat opakovaně na další tři roky.

Bod 5- Přidělení kvóty je podmíněno zaplacením částky 3 EUR/tunu ekvivalentu CO₂. Platí od 1.1.2025.

Bod 7 – Pokud se prokáže závažný nedostatek chladiva pro zavádění tepelných čerpadel je Komise oprávněná zvýšit množství chladiva nad sjednanou kvótu pro celou EU.

ČLÁNEK 21 – PŘEVOD KVŮT

Bod 1 – Každý držitel kvóty na F-Gas portálu může celou nebo libovolnou část přidělené kvóty převést jinému držiteli evidovanému na F-Gas portálu. Převedená kvóta nesmí být převeden podruhé.

Bod 3 – Každý držitel kvóty uvedený na F-Gas portálu může kvótu přenést na jiného držitele za účelem umožnění dovozu přednaplněných zařízení. Přenesené povolení nesmí být přeneseno podruhé.

ČLÁNEK 23 – KONTROLA OBCHODU

Bod 6 – Dovoz chladiv do EU na základě přidělené kvóty je povolen pouze v opětovně plnitelných nádobách. Součástí celních dokladů k vyclení dodávky jsou i doklady prokazující vrácení nádob dodavateli za účelem jejich dalšího naplnění.

Bod 8 – Součástí dokladů pro celní odbavení dodávky musí být i prohlášení o shodě uvedené v čl. 19, bod 2.

ZÁKAZY UVÁDĚNÍ ZAŘÍZENÍ NA TRH

Stacionární chlazení

(2) Chladicí a mrazicí zařízení pro domácnost:	b) obsahující fluorované skleníkové plyny s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu.	1. ledna 2026
(3) Chladicí a mrazicí zařízení pro komerční použití (samostatná zařízení):	a) obsahující HFC s GWP nejméně 2 500;	1. ledna 2020
	b) obsahující HFC s GWP nejméně 150;	1. ledna 2022
	c) obsahující jiné fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150.	1. ledna 2025
(4) Jakékoli samostatné chladicí zařízení, s výjimkou chladičů kapalin obsahující fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150, kromě případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu.	1. ledna 2025	
(5) Chladicí zařízení, s výjimkou chladičů kapalin a zařízení uvedených v bodech 4 a 6, které obsahuje tyto plyny nebo jehož provoz je na těchto plynech závislý:	b) fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 2 500, s výjimkou zařízení určených pro použití k chlazení výrobků na teploty nižší než -50 °C;	1. ledna 2025
	c) fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu.	1. ledna 2030

Chillery – chladiče kapalin

(7) Chladiče kapalin, které obsahují tyto plyny nebo jejichž provoz je na těchto plynech závislý:	b) fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150 u chladičů kapalin o jmenovitém výkonu do 12 kW, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu;	1. ledna 2027
	c) fluorované skleníkové plyny u chladičů kapalin o jmenovitém výkonu do 12 kW včetně, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu;	1. ledna 2032
	d) fluorované skleníkové plyny s GWP 750 u chladičů kapalin nad 12 kW, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu.	1. ledna 2027

Stacionární klimatizace a tepelná čerpadla

(8) Samostatná klimatizační zařízení a tepelná čerpadla, s výjimkou chladičů kapalin:	b) pokojová klimatizační zařízení typu plug in, monobloková klimatizační zařízení, jiná samostatná klimatizační zařízení a samostatná tepelná čerpadla o maximální jmenovitém výkonu do 12 kW včetně, která obsahují fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků. Pokud by bezpečnostní požadavky v místě provozu neumožňovaly použití fluorovaných skleníkových plynů s GWP nižším než 150, je limit pro GWP 750;	1. ledna 2027
	c) pokojová klimatizační zařízení typu plug in, monobloková klimatizační zařízení, jiná samostatná klimatizační zařízení a samostatná tepelná čerpadla o maximální jmenovitém výkonu do 12 kW včetně, která obsahují fluorované skleníkové plyny, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků. Pokud by bezpečnostní požadavky v místě provozu neumožňovaly použití alternativ fluorovaných skleníkových plynů, je limit pro GWP 750;	1. ledna 2032
	d) monobloková a jiná samostatná klimatizační zařízení a tepelná čerpadla o maximální jmenovitém výkonu vyšším než 12 kW, ale nepřevyšující 50 kW, která obsahují fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků; pokud by bezpečnostní požadavky v místě provozu neumožňovaly použití fluorovaných skleníkových plynů s GWP nižším než 150, je limit pro GWP 750;	1. ledna 2027
	e) jiná samostatná klimatizační zařízení a tepelná čerpadla, která obsahují fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků; pokud by bezpečnostní požadavky v místě provozu neumožňovaly použití fluorovaných skleníkových plynů s nižším než GWP 150, je limit pro GWP 750.	1. ledna 2030

Dělená klimatizační zařízení a tepelná čerpadla.

(9) Dělená klimatizační zařízení a tepelná čerpadla (*):	a) dělené systémy s jednou vnitřní jednotkou obsahující méně než 3 kg fluorovaných skleníkových plynů uvedených v příloze I, které obsahují fluorované skleníkové plyny uvedené v příloze I s GWP nejméně 750 nebo jejichž provoz je na těchto plynech závislý;	1. ledna 2025
	b) dělené systémy vzduch-voda o jmenovitém výkonu do 12 kW včetně, které obsahují fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150 nebo jejichž provoz je na těchto plynech závislý, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu;	1. ledna 2027
	c) dělené systémy vzduch-vzduch o jmenovitém výkonu do 12 kW včetně, které obsahují fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150 nebo jejichž provoz je na těchto plynech závislý, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu;	1. ledna 2029
	d) dělené systémy o jmenovitém výkonu do 12 kW včetně, které obsahují fluorované skleníkové plyny nebo jejichž provoz je na těchto plynech závislý, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu;	1. ledna 2035
	e) dělené systémy o jmenovitém výkonu vyšším než 12 kW, které obsahují fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 750 nebo jejichž provoz je na těchto plynech závislý, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu;	1. ledna 2029
	f) dělené systémy o jmenovitém výkonu vyšším než 12 kW, které obsahují fluorované skleníkové plyny s GWP nejméně 150 nebo jejichž provoz je na těchto plynech závislý, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro splnění bezpečnostních požadavků v místě provozu.	1. ledna 2033

Tento materiál slouží pouze pro první rychlou informaci servisním firmám o požadavech Nařízení 573/2024/ES a nemá žádnou právní závaznost a nelze se na tento materiál jakkoliv odvolávat.